

VASÁRNAP

**POLTIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI
KÉPES HETILAP**

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest. VI., Ó-utca 10. sz.
Telefonszámok: 42—49, 198—04.

**MEGJELENIK
MINDEN
VASÁRNAP**

Előfizetési árak: Egész évre 11500 K.
Félévre 5800 K. Negyedévre 3000 K.
Egyes szám ára ... 300 korona.

Budapest, 1923.

IV. évfolyam, 46. szám.

Vasárnap, november 18.

Szerencsejátékok.

(—y) Az értéktőzsde hosszas lanyhasága idején a rendőri krónika tartalma megelevenedett. Napirenden voltak az öngyilkosságok és a szökések. Több tőzsdebizományos elspekulálta a rábízott pénzt s értékeinek maradványaival elbujdosott, vagy kétségbeesésében fegyvert fogott maga ellen. Ugyanebben az időben a kártyaklubbokban is nagy összeomlások történtek. Sokan elvérztettek a kártyacsatákban s elmondhatjuk, hogy a szerencsejátékok hadi színterén a sebesültek száma légió.

Jellegzetes tünete a mai felfordult gazdasági életnek a szerencsejátékok felburjánzása. Hazardőrei mindig voltak a harminckétlevelű ördög-bibliának is, a tőzsdének is, de csak elenyészően csekély számban, mert a komoly, munkás elemek távoltartották magukat a szerencse kerekétől. Most azonban a kártyaszennvedély annyira fellobogott, hogy a rendőrség csak a legnagyobb eréllyel tud elharapózásának gátat vetni. A tőzsde pedig valóságos búcsújáróhely. Ma már úgyszólván mindenki tőzsdézik. Nagy- és kistökések, hivatalnokok és munkások százezrei pénzüket tőzsdei üzletekbe fektetik, részvényjegyeket vásárolnak, vagy kosztba adják kis pénzvagyó-

nukat és olyan lázas érdeklődéssel várják a tőzsdei árfolyamokról érkező híreket, mint a kedves levelét vártuk valamikor a boldog szerelem korszakában. És ha rossz a tőzsdei irányzat, minden második embernek lóg az orra.

A tőzsdei játék járványszerűsége nem különleges magyar jelenség. Így van ez a külföldi államokban is, ahol a pénz romlik: mindenki siet menekülni a papirospénztől s viszi a tőzsdére, mert amint a pénz értéke süllyed, a tőzsdei értékek drágulnak, részvénytapirosok vásárlásával tehát annyira-amennyire menekülni lehet a pénzdevalváció elől. Az emberek nagy tömege valóban azért vesz értékpapirost, hogy mentse a vagyonságát s ezt nem is lehet elítélni.

Csak ott kezdődik aztán a baj, amikor a tőzsdei árhullámzásokba belekóstolt emberek nyereszkeskedni kezdenek, több értékpapirost vesznek,

mint amennyit tartani tudnak s az árfolyamkülönbségek-ből akarnak szert tennigyors haszonra. Az ilyen emberek előbb-utóbb elvérzenek a tőzsdén. Nem győzzük eléggé hangoztatni, hogy csak annyi papirost szabad vásárolni, amennyin nyugodtan ülhetünk s bevárhatjuk a kedvező árfolyamokat.

De amennyire érthető és menthető a tőzsdézés a nem termelő városi elemeknél, époly szükség-



Szegénysorsú gyermekek ebédje a fővárosban.

A jótékonyágáról ismert «Róbert bácsi» ebédet oszt a Károly-körút és Dob-utca sarkán.

telen és oktalan dolgot követ el a termelő földműves és gazda, ha készpénzfeleslegét tőzsdére adja, ahelyett, hogy a termelésbe fektetné. Az már egyszer kétségtelen, hogy egyetlen részvénytápiros sem hozott annyi hasznot (helyesebben: kármegtérítést) az árfolyamok emelkedése révén, mint amennyit a mezőgazdasági termények és az ipari produktumok biztosítottak. Akármilyen jól beütött is egyeseknek a tőzsde, még mindig az járt jobban, aki termelt, mert míg a békebeli aranykorona árakhoz képest mai koronaértékben a mezőgazdasági termények ára négy-ötzszereztes, addig a részvényjegyek ára csak egy-kétezszereztesen növekedett. Nincs hát értelme annak, hogy az, aki termelő munkában forgathatja a pénzét, a tőzsdére menjen, ahol mint avatatlan elemet rendszerint kifosztogatják.

A kártyajátékról nem is beszélünk többet, csak arra a tapasztalati adatra mutatunk rá, hogy ezer játékos közül legfeljebb egy kerül ki a végén nyertesén, de idejét, egészségét, lelkületét ez is benne veszti.

Budapest, november 17.

Kalandorok és forradalmárok. Münchenben szomorú események következtek be. Hitler, az osztrák származású népszónok és Ludendorff, a porosz származású kiváló hadvezér, pártot ütöttek a bajor keresztény nemzeti kormány ellen s azt államcsíny útján akarták eltenni helyéről. A túljutott vezérek veszélyes kalandba vitték bele a bajor ifjúságot és szétépték a bajor keresztény nemzeti tábor pártokra. Ezer szerencse, hogy a törvényes kormány le tudta fegyverezni a lázadókat, mert különben a bajor nemzetet borzasztó katasztrófa érte volna: vagy a francia ellenség szállja meg az országot, vagy a vörös gonosztevők lesznek úrrá fölötté. Végtelenül szomorú, hogy nálunk is akadtak elvakult emberek, akik a bajor lázadókat szövetkezve Magyarországon is fölfordulást akartak csinálni. Ulain Ferenc képviselőt, aki oláh származása dacára folyton «fajvédelemről» beszélt és számos népgyűlésen izgatott a törvényes kormányzat ellen, a rendőrség akkor tartóztatta le, mikor a lázadás tervezetével Münchenbe utazott. Még elgondolni is rettenetes, milyen sors vár szegény hazánkra, ha ennek a félőrült embernek és elvakult lelkiismeretlen fegyvertársainak a terve sikerül. Ma már nem lenne szabad magyar föld s idegen járom alatt szenvednünk. Ezek a kalandorok — bármily nemes jelszavakat hirdetnek is — a legnagyobb veszedelmet jelentik az országra. De ne ujjongjanak a forradalmárok se, hogy Ulaint és félbolond barátait lefogták, mert ők — az októberi forradalom szerzői — a bűnösök, hogy ilyen állapotba jutott hazánk s a kalandorok és forradalmárok ellen kell védekezni még mindig a lerongyolt országnak. A forradalmárok kezdték a rombolást 1918-ban s a kalandorok folytatnák most.

En azt szeretem hinni: Minden jobb lelkű ember — habár sejtetlen is — bizonyos vágyást hordoz szívében, hogy magán, felebaráfin és mindenben, ami őt környezi, szüntelen javítfson. Széchenyi.

A hátramoszdítók. Az ország kormányszata Bethlen István gróf vezetése alatt arra törekszik, hogy a pénzünk értékét állandósítsa és így a drágulást megszüntesse. Ezen munkája közben sikerült elérni azt, hogy az államok szövetsége Budapestre küldte megbízottait, hogy megbeszéljék a Magyarországnak adandó 600 millió aranykoronás kölcsönt, mely elegendő az ország pénzügyeinek helyreállításához. Bethlen és munkatársai az ország okosabb embereinek segítségével mind axon fáradoznak, hogy a külföldi kiküldöttek előtt az ország érdekeit előbbrevigyék. Nincs is természetesebb, mint az, hogy ilyenkor, mikor az ország megmentéséről van szó, minden becsületes magyar ember segítsen ebben a munkában. De nem így gondolkodnak a szociáldemokrata képviselő urak. Ők pont ezt az időt választották ki, hogy a fővárosban tíz népgyűlést rendezzenek, amelyen az «emigránsoknak» nevezett hazatérülő szökevények hazahozatalát követelték volna. A rendőrség okosan tette, hogy betiltotta a gyűléseket. A magyar nép pedig láthatja, kik a megrontói, akik az ország gyilkosait és a mai nehéz helyzet előidézőit hívják vissza, mikor mások az országot ki akarják segíteni a rettenetes bajokból. A szociáldemokrata urak a külföldi kiküldöttek előtt árulkodni akarnak, befeketíteni tudják csak az országot. Más országban nem a törvényhozásban volna az ilyen embereknek a helye, hanem más jól megérdemelt helyen.

MI HIR (A POLITIKÁBAN?)

A Keresztény Kisgazda, Földműves és Polgári párt legutóbbi értekezletén befejezte a földreformnovella tárgyalását. Ugyanaznap délelőtt a nemzetgyűlés földművelésügyi, igazságügyi, közigazgatási és pénzügyi bizottsága együttes ülésen megkezdte

a földreformnovella tárgyalását

és nagyatádi Szabó István földművelésügyi miniszter felhívására már az első ülésen általánosságban elfogadta. A földművelésügyi miniszter beszédjében kijelentette, hogy a leghatározottabban ragaszkodik ahhoz, hogy a bizottság tárgyalása után a nemzetgyűlés rögtön napirendre tűzze a novellát.

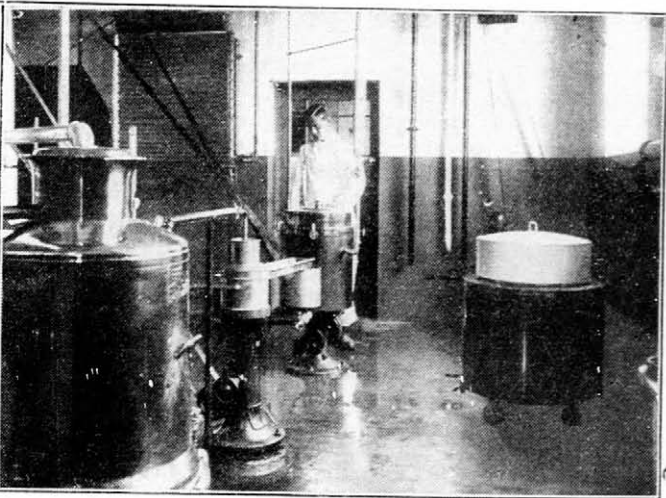
A népszövetség pénzügyi bizottságának tagjai

a magyar kölcsönnek az előkészítésére Budapestre érkeztek. Az egyes szakminisztériumok a kölcsönre vonatkozó munkájukat már elkészítették és így a tárgyalások anyaga összegyűjtve várta a bizottságot. A bizottság tagjai Bethlen István gróf miniszterelnöknél, Daruváry Géza külügyminiszternél és Kállay Tibor pénzügyminiszternél udvariassági látogatást tettek és azután megkezdtek az érdemleges tanácskozást a kölcsön ügyében. A Hungária-szállóban fogadták a magyar közigazdasági élet számottevő egyéniségeit, volt minisztereinket, a szövetkezeti intézmények vezetőit, bankvezéreket és a politikai pártok vezéreit.

A budapesti főkapitányság őrizetbe vette Ulain Ferenc nemzetgyűlési képviselőt. Ulain ugyanis összeköttetésben állott a bajor mozgalmakkal. A rendőrség

puccskísérletről

rántotta le a leplet és kiderült, hogy Ulain és társai idegen csapatokkal, nevezetesen a bajor horogkeresztesek vezérének, Hitlernek a híveivel lázadást akartak szítani és Ulain Bécsen át Münchenbe indult, hogy fegyveres segítségről szerződést



Képek az Országos Tejszövetkezeti Központ gyomai telepéről.

Balról: A telep külső képe az ünnepélyes megnyitás napján. — Jobbról: Pillantás az üzem belsejébe: pasztörizáló készülékek.

köszön Hitlerékkel. Mivel Ulainnál megtalálták a részletes megállapodásra vonatkozó tervezetet, vagyis tetten érték, *nem állott a mentelmi jog védelme alatt* és jogosan tartóztathatták le, amint vonaton Bécsbe akart utazni. A minisztertanács határozatához képest addig, amíg Ulain Ferenc ügyében a nemzetgyűlés határoz, az *ügyészség foglya lesz*. A nemzetgyűlés hivatott ugyanis határozni Ulain további fogvatartásáról vagy szabadonbocsátásáról. A rendőrség ezalatt *tovább nyomoz a fegyveres puccs ügyében*, az ügyészség pedig megindította az eljárást *Ulain Ferenc és társai ellen lázadásra való szövetkezés bűncselekménye miatt*.

+MEZŐGAZDASÁG+

A jóltejelő tehen ismertető jelei.

Irta: Anghi Csaba Geyza.

Gyakran vagyunk abban a helyzetben, hogy tehenvásárláskor, annak tejelőképességéről nem tudunk teljes pontossággal meggyőződni, mert gazdája nem tud felmutatni hiteles fejési adatokat s a vásárláskor sincs mód próbafejes megejtésére. (Pl. vásártéren.) Amikor nem tudunk biztos adatokat szerezni valamely állat tejeléséről, arra vagyunk utalva, hogy *külső jelekből* ítéljük meg legalább hozzávetőleg, hogy az állat tejeléséhez milyen reményeket fűzhetünk. Azonban, ha tehenet azon szempontból veszünk bírálat alá, hogy *külső jelekből* következtessünk annak tejelőképességére, nem szabad csak egyetlen egy jeltől általános érvényű következtetést levonni.

Az a tehen, amelyik szilaj nézésű, dőfős természetű, vastag bőré, vastag csontozatú, durva szőré, egész biztosan nem ad sok tejet, mert ezek az említett tulajdonságok bika-jelleget kölcsönöznek neki s az ilyen jellegű tehentől nem is lehet elvárni, hogy sok tejet adjon. A figyelemnek továbbá azon szervre kell irányulnia, mely a tejeléssel közvetlen összeköttetésben van, vagyis a tőgyre. Tapintással meggyőződést szerezhetünk arról, hogy a tőgy mirigyes tapintású-e, vagy nem? A tej ugyanis apró mirigyek váladéka lévén, ezek a mirigyek együttesen alkotják azt a mirigykomplexumot, amit közönségesen tőgynek nevezünk. Ha a tőgy nagy, az még nem mindig jelenti azt, hogy a tehen sok tejet is produkál, mert esetleg a nagy tőgy sokkal kevesebb tejmirigyet tartalmazhat, mint a kisebb s nagy tömegét kötőszövet alkotja, melynek jelenléte teszi a tőgyet naggyá. Azonban nem a szivacsos tapintatú tőgy a jó, hanem amelyik olyan, mint a

gummi: megnyomva visszanyeri eredeti alakját, továbbá az, amelyik a fejés után kicsi lesz, ha előbb nagy volt, jelöl annak, hogy nagyságát a benne felhalmozódott sok tejtől nyerte. Az a tehen, amelynek tőgyén fattyú csecsbimbók vannak, szintén jóltejelőnek ígérkezik. A tőgyön a bő ereztesség jelenléte és a durva szőrök hiánya is a jóltejelők csoportjába helyezi a tehenet. A jó tehennél a bordák egymástól távol állanak, az ágyék elég hosszú, a fark vékony, hosszú, a bőr alatt az erek, de különösen a mellkastól a tőgy felé húzódó tejek jól látszanak és jól ki is tapinthatók.

Hajlott, vagy pontyhátú állat nemcsak hogy szemre nem szép, de nem is szokott jóltejelő lenni, ellenben a mélymellű, kissé hosszúkas fejű tehen magas tejhozamra enged következtetni.

Mindezen jelek azonban — mint már említettem — *nem külön-külön, de együttvéve* jelzik a jó tehenet, tehát ismeretlen embertől vásárolandó tehenél, ha nincs egyéb adat birtokunkban, adnak valami alapot a tehen tejelésére vonatkozólag.

Gyümölcsborok készítése.

Irta: Windisch Richárd dr. gazdasági akadémiai tanár.

A bor néven ismert szeszestital, a teljesen megérett szőlő kiperéselt levéből a — mustból — szesz erjedés útján készül. A frissen kiejert must neve újbór. Ebben seprő rakódott le. A seprőről kellő időben lefejtjük, majd raktároljuk — ászokoljuk — szakszerűen kezeljük az újbort, miáltal ez óborrá változik. A különböző szőlőfajták mustja nem egyforma mennyiségű cukrot tartalmaz. A mustból keletkező bor annál több szeszt tartalmaz — annál erősebb — minél több cukor volt eredetileg a mustban. Amikor a borokról így beszélünk: gyenge, erős, ez mindig azok szesztartalmára vonatkozik. A szesztartalom a bor eltarthatóságára van jelentékeny befolyással. Gyenge bor rosszul tartható el, állandó felügyeletet kíván s a legcsekélyebb kezelési hanyagság esetén is megbetegszik, megromlik. Erős bor nehezebben betegszik meg, annál nehezebben, minél erősebb, jól eltartható s állandó gondozást, felügyeletet nem kíván. Minél erősebb a bor, minél több benne a szesz, annál kevesebb gondnal és fáradtsággal tartható el romlás nélkül.

A szőlő mustja jellegzetes zamataktöréseket tartalmaz és ilyenek abban az erjedés és a későbbi ászokolás alkalmával is képződnek. A borok értékét ezek jelentékeny mértékben módosítják. Minél illatosabb és zamatosabb a bor s minél nagyobb annak szesztartalma, rendszerint annál többet is ér az. A szőlőmust nemcsak cukrot és zamatos

alkotórészeket, hanem egyebeket is, többek között savakat tartalmaz. Még az érett szőlő leve is savtartalmú s ezért savanykás mellék- vagy utóízű. Kissé savanykás, savanyúízű savtartalmánál fogva maga a bor is.

A tökéletesen megérett állapotban leszedett szőlő mustja azonban mindig sok cukrot és kevés savat tartalmaz. Ismerünk egész sereg részben vadon termő, részben művelési növényekről származó gyümölcsöt, amelyek édes ízűek és illatosak, zamatosak. Édes ízűek, mert szintén cukortartalmúak. Zamatanyagaik pedig jellegzetesek. A málna, az alma, a szamóca, a körte, az áfonya, az egres, a cseresznye, a sárga- és az őszibarack, mindannyian teljesen megérett állapotban édes ízűek. Azonfelel mindegyiküknek jellegzetes zamata, illata van. Ha a felsorolt gyümölcsök akármelyikét teljesen megérett állapotban felaprítjuk, megzúzzuk és azután kipróbáljuk, édes ízű, zamatos, illatos levét — mustot — nyerünk. Ez is savanykás ízű, miután eme gyümölcsök leve is savtartalmú. Míg azonban az érett szőlő leve — mustja — sok cukrot és kevés savat tartalmaz, addig a legtöbb gyümölcs levében kevés a cukor és sok a sav.

Ha a főntebb felsorolt gyümölcsök levét (érett állapotú gyümölcsökét) kipróbáljuk és szeszes erjedésbe hozva teljesen kieresztjük, borszerű italt nyerünk. Az így készült bor azonban nem jóízű. Túlságosan savanyú és gyenge. Szesztartalma csekély. Ezért nem tartható jól el. Hamarosan megbetegszik vagy megromlik. Lehet azonban a felsorolt gyümölcsökből is jóízű és tartós borszerű italokat készíteni, ha azok levében — mustjában — szaporítjuk a cukrot és csökkentjük a savtartalmát. Az ily módon készített italok a gyümölcsborok. Bortörvényünk megengedi az ilyenek készítését. De csak gyümölcsborok néven árúsíthatók, megnevezve, hogy minő gyümölcsből készültek. Pl. alma-, ribizkebor stb. Borral háziasítani a gyümölcsborokat nem szabad. Nem használhatók borok feltöltésére sem.

Nagyon finom zamatú, gyönyörű színű, kellemes ízű gyümölcsborok készíthetők a málnából, a szamócából, a cseresznyéből, az őszibarackból.

A gyümölcsök savtartalmát megfelelő mennyiségű víz hozzáadásával csökkentjük. Mivel pedig a víz hozzáadásával *kisebbitjük* a különben is csekély *cukortartalmát*, a vízzel felhígított gyümölcsleiben cukrot oldunk fel.

Igy eljárva tudunk úgy a vadontermő, mint a művelési növényekből, helyesebben ezeknek gyümölcséből jóízű, tartós, kellő erősségű borokat készíteni. Ezek a gyümölcsborok, amelyeknek elkészítésénél meg van engedve úgy a víz, mint a cukor használata.

A szükséges vízmennyiség attól függ, *mekkora a feldolgozásra szánt gyümölcs savtartalma*. A cukor mennyisége pedig attól, vajjon közönséges könnyű, szomjúság csillapító asztali, vagy pedig pecsényebort őhajtunk-e készíteni.

Jóízű, szép színű, kifogástalan külsejű gyümölcsbor csak teljesen érett, egészséges, hibátlan gyümölcsökből készíthet. Azonnal leszedések után kell a bogyós gyümölcsöket feldolgozni. Rendszerint csak házi használatra készülnek a gyümölcsborok s kisebb mennyiségekben. Ezért a hozzávaló nyersanyag gondosan át- és megválogatható.

Ribizkebor készítésére a frissen leszedett ribizkét átválogatjuk, majd *lebogyózzuk*. *Ahány kg. ribizkét* vettünk munkába, *annyiszor 2-20 liter* vizet mérünk le. A csutkától megszabadított ribizkét összezúzzuk és a lehetőség szerint jól kipróbáljuk. Majd széjjelmorzsoljuk a kipréselt törkölyt, a lemért víz egy részével leöntjük és tiszta fakádban $\frac{1}{2}$ —1 óra hosszáig állni hagyjuk. Majd újból kipróbáljuk. Még két ízben is ismételtetjük ugyanezen eljárást. Az *összes vízsükséglet* egyharmadát a cukor feloldásához tesszük félre. A víz *felmaradó hányadával* pedig három ízben kilogozzuk a törkölyt. A lemért ribizke *minden kg.-jára* 34—40, 50—60, 70—90 *dekagram* cukrot számítunk. Első esetben könnyű-, másik esetben asztali-, harmadik esetben csemegebor nyerünk. Kitűnő ízű a ribizkebor, ha a közönséges ribizkéhez $\frac{1}{4}$, de legfeljebb csak $\frac{1}{3}$ résznyi mennyiségben fekete ribizkét veszünk. Előnyösnek mondják a már erjedésre elkészített (felhígított és cukrozott) must egy-egy hektoliteréhez egy-egy evőkanálnyi méz hozzáadását.

A gyümölcslevek hígítására tiszta jó ivóvizet, a cukrozásra *finomított* kocka-, vagy süveg cukrot vegyünk. Melegítve oldjuk fel a vízben a cukrot s ennek *lehűtöt* oldatát keverjük a must többi részéhez.

A kész, felhígított s megcukrozott, jól összekevert mustot tiszta hordóba fejtjük, lehet nagyobb üvegbe, demizsonba is. Minden tíz literéhez, ha épen készletben van, félliter teljes erjedésben lévő szőlőmustot, vagy húsz deka összezúzott mazsolaszőlőt vagy pedig két deciliter jó minőségű, hibátlan, egészséges borseprőt adunk. Majd kellő hőmérsékletű helyen (15—25° C) lehetőleg kotyogóval ellátott edényben teljesen kieresztjük. Azután a seprőjéről kellő időben lefejtjük. Időnként levegő hozzájárulása mellett, épen úgy, mint a szőlőből készült bort, átfejtjük. Ha pedig teljesen megtisztult s liternyi mintája próbaképpen szobában tartva, teljesen tiszta, átlátszó marad, a lehető legrövidebb idő múltán palackokba kell fejtetni. A gyümölcsbor ízét és jellegét hordóban aránylag hamarosan elveszíti, miért is a lehető-séghez képest gyorsan kell palackokba fejtetni.

Készítenek még gyümölcsborokat almából, körtéből, egresből, áfonyából, cseresznyéből és szamócából. A készítés módja azonos a ribizkebor készítésével, csak a *szükséges vízmennyiség* minden esetben más és más, úgyszintén a *szükséges cukormennyiség* is.

Vannak olyan vadontermő, valamint művelési gyümölcsök is, amelyek cukrot is, zamatos anyagokat is tartalmaznak, de belőlük sohasem bort, hanem mindig csak pálinkát készítenek. Ilyenek egyebek között a szilva-, a ringlófélék, a dinnye, a som és mások.

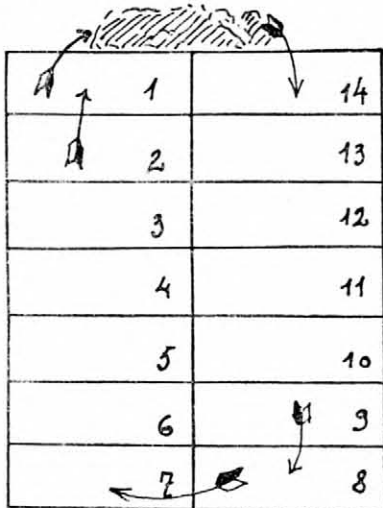
A fák védelme a szél ellen. A fában sokszor érzékeny kárt tesz a szél. Különösen a fiatal, vékony törzsű fák vannak kitéve a szélviharok pusztításának. Bár az orkánok ellen nem igen lehet a fákat megvédeni, kisebb szelek ellen azonban jó szolgálatot tesz a karózás. A fát nem szabad szorosan a karó mellé kötni, mert így a szél rázó hatására a fiatal fa kérge könnyen lehorzsolódik. Megkötésnél a nagyon bevált 8-as kötést alkalmazzuk. Ez amellel, hogy a fát elég szilárdan köti a karóhoz, nem engedí azzal közvetlenül érintkezni. Ha ezt a kötést két helyen alkalmazzuk, eljárásunk még biztosabban védi a fát. Lassú fejlődésű fa jobban ellenáll a szélnek, mert rostjai — fejlődési ideje hosszú lévén — jobban meg tudnak erősödni, s az egész fa szilvósabbá válik. A karózással elérhetjük, hogy a fa törzse egyenesen, függőlegesen fejlődik, ami különösen utak sorfáinál kívánatos. Ha a fa koronája és törzse közt helyes az arány, vagyis ha a vékony törzsnek nem kell túlságosan szétterült nagy lombzatot tartani, a szél sem fog annyi kárt okozhatni. A törzs és korona közötti arányt az idejében alkalmazott rendszeres nyírással érjük el. Bizonyos fokig a sűrű ültetés is jó védelem a széllel szemben. Ebben azonban mértéket kell tartani, mert nem szabad elfelejteni, hogy a túlsűrű ültetés a fejlődésnek rovására megy.

A kecsketej összetétele általában hasonló a tehéntej összetételéhez, tehát kétség nem férhet ahhoz, hogy tápértéke van olyan, sőt még nagyobb is, mint a tehéntejé. Es hogy mindennek dacára sokan nem kedvelik a kecsketejet, annak oka speciális szagában rejlik. Azonban, ha a bakot a nőstényektől különválasztva tartjuk, nem fog a tej erős szagot kapni, mert a tej a bak bőrének sajátos szagától teltelt levegőtől nyeri azt a jellegzetes szagot. Végül még csak annyit, hogy a tapasztalás szerint a szarvatlan kecskék tejének szaga nem érezhető annyira, mint a szarvakkal bíróké.

Sokkal több hasznót hajt a nemes állat tenyésztése. Tudjuk, hogy a nemesebb állat tenyésztése, nevelése időbe kerül, mint holmi parlagi állat, de viszont e több kiadással szemben a nemesebb állatok értékesítéséből származó bevétel aránytalanul nagyobb. Az Egyesült Államok állattenyésztési hivatala mostanában figyelmeztette az amerikai gazdákat, hogy a nemes állatok termékei: hús, gyapjú, tojás sokkal jobban értékesülnek, mint a közönséges, nem tiszta fajtabeli állat. A nemes fajtajú állat a használati felsőbbeségét százalékokban is kifejezik; a nemes fejős tehén 47,8 százalékkal jövedelmez többet, mint a közönséges fajtajú, a nemes fajtajú baromfi 40,7 százalékkal, a sertés 38,3 százalékkal, a juh 37,8 százalékkal, a ló 32,2 százalékkal, a húsmarha 36,8 százalékkal, a kecske 36,8 százalékkal. Érdekes annak a kimutatása is, hogy miben múlja felül a nemes állat a közönséges fajtát. Testalkat és minőségben 14,6 százalékkal, a jobb eladási árban 12,8 százalékkal, utódok nemzésében 12,1 százalékkal, gyorsabb fejlődésben 7,8 százalékkal, a termékek értékességében, hízeltségben 5,7 százalékkal, kezelhetőségben, tanulékonyágban 2,1 százalékkal.

A vidra fogása. A vidra úgy a természetes, mint a mesterséges vizek (halastavak) halainak egyik legnagyobb ellensége. Kártétele különösen azért nagy, mert többet pusztít, mint amennyit megeszik. Ez a vérengző állat igen óvatos lévén, fogása elég nehéz. Minthogy farkával együtt egy méter hosszúra is megnő, vadászattal, lövéssel is lehet irtani. Másik irtási módja a csapóvassal való fogás. A csapóvasat a vidra útjába kell tenni. Lúd-talphoz hasonló lábnyoma és az ürülékében levő halpikkelyek és halszállkák elárulják, hogy merre szokott rabló útjaira járni. E nyomok ismeretével megtudhatjuk, hogy hol van odúja, melynek két kijárása közül az egyik a vízbe nyúlik. A csapóvasat tehát útjába tesszük és levelekkel, mohával, földdel lefedjük, nehogy gyanút fogjon. Semmiféle csalétket nem szabad a vasra tenni, mert ez rögtön fölkeltené gyanuját. A csapóvashoz lánc van erősítve, melynek karikájához olyan hosszú kötelet kötünk, hogy a menekülő vidra a vizet elérhesse, ahová a súlyos vas azután lehúzza és minthogy a vidra is, csakúgy mint más emlős állat, tüdővel lélegzik, nem fog tudni a víz színére emelkedni és így megfullad.

A talaj forgatásának (rigolozásának) célja a porhanyítás, továbbá az, hogy felsőbb és jól beéredett talajban részesítsük a gyökereket. Utóbbi cél akkor lesz teljesen világossá, ha a forgatás keresztülvitelével tisztában vagyunk. A forgatandó területet felosztjuk két, esetleg három hosszabb sávra. A sávokat 50—70 cm-es részekre. A felástást kezdjük az első részen, ahonnan a földet a partra hányjuk, utána az 1-es rész árkába a 2-esből kikerült föld felső része alulra, alsó része felülre kerül. Így tovább haladva, a 8-asból a 7-esbe, a végén pedig az egyesből partra hányt föld a 14-es árkába fog kerülni. A forgatásnak imént leírt keresztülvitele ma már minden



Tervrajz a rigolozáshoz.

konyha-, gyümölcskertészetben és szőlőgazdaságban el van terjedve, mert így úgyszólván észrevétlenül s a föld ide-oda talicskázása nélkül elvégezhetjük ezt a fontos őszi munkát. Forgatás alkalmával a gyökérrészeket, köveket, cserebogárpajorokat természetesen nem szabad a földben hagyni. E talajmunkára esős, fagyos idő nem alkalmas, mert ekkor nagy rögöket nyerünk s így a porhanyítási célt nem értük el. A forgatás mélységét az szabja meg, hogy az ott termelendő növénynek milyen mélyen vannak a talpgyökerei. Tehát olyan mélyre ásunk, hogy a talpgyökerek ne a nyers altalajba, hanem a beéredett, porhanyó felalajba kerüljenek, ahol a hajszálygyökerek is könnyebben fognak a talajszemcsék között utat törhetni, mint az üllepedett, összenyomott altalajban.

Vörösbort-festőanyag készítés. Egy hordót töltünk meg harmadig kiválogatott teljesen ép és fekete, mag- és csutkánélküli szőlővel. Majd töltjük tele jó vörösborttal, melyhez literenkint 2—3 gramm borkósavat és hektoliterenkint 10—12 liter 96%-os, teljesen tiszta borszeszt adunk. Végül dugaszoljuk be a hordót és hagyjuk 2—3 hónapig nyugodtan állni. A keverék nem fog megerjedni, hanem a szeszelt kevert és borkósavval meg-savanyított bor kivonja a szőlőből a festőanyagot és erősen sötét-színű folyadék képződik, melyet világosabb vörösbortok festésére használhatunk föl. Megjegyezzendő, hogy csak a rothadt, túlérett szőlőből szűrt vagy esetleg megtörött, színezett vörösbortoknál lesz szükség ilyen festőanyagra.

Minden magyar ember *Amor* bajuszpedrőt használ. Gyár: Pán Laboratórium IV., Régi posta-utca 2. sz. Budapest.

VASÁRNAPTÓL VASÁRNAPIG

Gazdatársadalmi hírek.

322.721 katasztrális hold földet osztottak szét eddig a földreform során.

Az Országos Földbirtokrendező Biróság 1921. június hó 20-án megkezdett működése következtében 1923. november 8-ig keletkezett 70.590 házhely, törpe- és kisbirtokra pedig felosztott 322.721 kat. hold, 1118 négyszögöl; ezenfelül kishaszonbérletek alakítására átvétett 366 községben 78.004 kat. hold, 695 négyszögöl. Ennek az eredménynek a részletezése a következő: Kiadott házhelyrendezés során házhely 906 községben 33.676 egyén részére 6884 kat. hold 653 négyszögöl területtel. Földhözjuttatás végett megváltási eljárás megindítását kérték 3251 községben. A megváltási eljárás lefolytatására az Országos Földbirtokrendező Biróság bírót küldött ki 3181 községre. A megváltást az Országos Földbirtokrendező Biróság kimondotta 925 községben 243 770 kat. hold, 1245 négyszögöl területre. Ebből alakult 210 közös legelő, 94,266 törpe- és kisbirtok, 36,914 házhely. Ezenfelül elővásárlási jogát gyakorolta az Országos Földbirtokrendező Biróság 132 esetben 12.795 kat. hold és 1009 négyszögöl területre. Továbbá ingatlant eldaraboltak 249 esetben 57.270 kat. hold, 1411 négyszögöl területtel. Ebből 29 812 kat. hold, 1432 négyszögöl eldarabolása folytán földhöz jutott 7029 egyén. Az Országos Földbirtokrendező Birósághoz a mai napig összesen 75.712 beadvány érkezett.

Új gazdasági főtanácsosok.

A kormányzó a földművelésügyi miniszter előterjesztésére a hazai mezőgazdaság fejlesztése körül szerzett érdemeik elismerésül *Marschall* Ferenc dr. nemzetgyűlési képviselőnek, az Országos Mezőgazdasági Kamara helyettes igazgatójának és *Mutschbacher* Emil dr. gazdasági tanácsosnak, az Országos Magyar Gazdasági Egyesület ügyvezető helyettes igazgatójának, a magyar királyi gazdasági főtanácsosi címet adományozta. A kitüntetés híret bizonyára osztatlan örömmel fogadják a gazdatársadalom körében, mert mindkét új gazdasági főtanácsost, mint az agrártörekvések kipróbált és nagyrabecsült harcosait ismerik mindenütt.

Megindult a dánrendszerű gyomai szövetségi vajgyár üzeme.

Az Országos Tejszövetkezeti Központ Gyomán dán rendszerű vajgyárat létesített, amelyet az elmúlt szerdán avatott fel *Schandl* Károly dr. földművelésügyi államtitkár. Az államtitkárt útjára a minisztérium több főtisztviselője kísérte el. Az ünnepséget *Zeöke* Antal, a kerület képviselőjének beszéde nyitotta meg, majd *Löcherer* Béla, a Tejszövetkezeti Központ vezetője, fejtette ki az új ipari feldolgozóüzem felállításának célját. *Schandl* Károly szólott ezután az egybegyűlt nagyszámú közönséghez. Rámutatott arra, hogy a kormány új gazdasági programjába beillesztette a szövetségi mozgalmat is, közelebbről a tejszövetkezeti mozgalmat. Nekünk gondoskodnunk kell állattenyésztésünk fejlesztéséről s ebben addig nem állhatunk meg, amíg a Balkánnak Svájca nem leszünk. Elő kell készülnünk arra az időre, amikor gabonánkat Amerika kiszorítja az európai piacról s épen ezért át kell térnünk nekünk is ép úgy, mint Dánia, az intenzívebb állattenyésztésre, illetve tejgazdaságra. Köszönetet mondott azoknak, akik az új üzem felállítása körül érdemeket szereztek. Az államtitkár nagy lelkesedéssel fogadta beszéde után megindultak a gépek. Az új gyár négy óra alatt hétezer liter tejből készíti vaját. Az üzemben dán mesterek tanítják be a magyarokat. A tejszövetkezeti központ Gyomán és környékén hét tejgyűjtőtelepet létesített, de a körzetbe később bevonja egész Békés vármegyét, sőt a szomszédos megyéket is.

Az iskolai oktatás reformtervezete különös gondot fordít a falusi társadalom gazdasági tudásának emelésére.

Klebelsberg Kunó gróf kultuszminiszter egyik legutóbbi nyilatkozatában az iskolai oktatás tervezett reformjáról nyilatkozott. Eszerint a reformtervezet főcélja az, hogy a közoktatást a szükséges mértékig gazdasági irányúvá tegye. A javaslat különös gondot fordít arra, hogy a falusi társadalom gazdasági tudása és általános műveltsége emelkedjék. A gazdasági irányú közoktatásügyi reform egyaránt kiterjed az alsó-, közép- és felsőfokú oktatásra. Faluhelyen az elemi iskola ötödik és hatodik osztályát teljesen gazdasági iskola jellegűvé fejleszti a javaslat és ennek elvégzése után kötelező lesz még a hároméves gazdasági ismételő iskola elvégzése is. Városokban a javaslat az ipari és kereskedőtanonciskolák tökéletesítésére fekteti a főszűlyt. A középfokú szakoktatás gerince a négyosztályos polgári iskola lenne, melyre, mint alapépítményre, kerülnek a felsőipari, felsőkereskedelmi és felsőmezőgazdasági iskolák. A középfokú mezőgazdasági iskolák tanterve már készen van. Az iskola négy évfolyamú lesz, amely után a tanulók érettségét tesznek és ennek birtokában beiratkozhatnak a gazdasági jellegű főiskolákra is. A felsőmezőgazdasági iskolákban a polgári iskolák tanárai tanítanak. A felső fokon a gazdasági szakoktatás ellátása a közgazdasági egyetem és a műegyetemen szervezett közgazdasági kar feladata lesz.

A Falu Országos Földművelésügyi Polgárdiban helyi szervezetet alapított.

A Falu Országos Földművelésügyi november 4-én a fejrégi Polgárdi községben tartott nagyszabású szervezőgyűlést. A gyűlésen megjelent nagyszámú közönség előtt *Benedek* József ref. lelkész bevezető szavai után *Steinecker* Ferenc dr. egyetemi tanár, a szövetség alelnök-igazgatója ismertette a szövetség célját, rámutatva azokra az okokra, amelyek a magyar falu elmaradottságát a múltban előidézték s megjelölve azokat az eszközöket, módokat, amelyekkel a régi mulasztásokat pótolhatjuk s a magyar falut gazdaságilag felvirágoztathatjuk és kultúrájában megerősíthetjük. Így tölti be a falu azt a hivatást, amelyet a nemzet életében a Gondviselés reá bízott, különösen, ha a felülről nyújtott segítő kezét maga is megragadja és megmozdul a saját felségítésére. Utána még *Bartók* Géza unitárius lelkész beszélt a haladás szükségességéről. Délután a Kaszinó nagytermében kulturális gyűlés volt, ahol *Nagy* Sándor főtitkár és *Bene* Lajos adófelügyelő tartottak előadást. Végül a közönség lelkes éljenzése mellett elhatározták a Falu Országos Földművelésügyi fiókjának megalakítását.

A rozs ára csak félannyi, mint a búzáé.

Egy malomipari szaklap legutóbbi számában rámutat arra az aránytalanságra, amely nálunk a búza és a rozs ára között fennáll. Németországban e két termés ára között 7-8 százalék a különbség, míg nálunk a rozs csak fele annyit ér, mint a búza. Nem csoda tehát, hogy a gazdák lehetőleg megszűkítik a rozstermelést és ami keveset termelnek, azt is inkább feleletik, mintsem potom áron piacra dobják. Ezen a kétségtelenül egészségtelen állapoton, a lap szerint, úgy lehetne segíteni, ha a rozslisztfogyasztás kiterjesztésével a rozs iránti kereslet fokozná. Evégett azt ajánlja, hogy a közlélelmészis minisztérium az ellátatlanok kenyérliszt fedezésére kizárólag rozslisztet utaljon ki, továbbá kötelezze azokat a vállalatokat, melyek természetbeni liszttel látják el alkalmazottaikat, arra, hogy kenyérsütésre csak rozslisztet utaljanak ki, végül, hogy a rozstot az ipari felhasználás számára szabadítsák fel.

Új szeszarak.

Az Országos Szeszértékesítő Részvénytársaság a szesz alapárát további intézkedésig hektoliterfokonként a következőképpen állapította meg: Általános szerrel való megdenaturálás céljára szolgáló adómentes szesz 4000, ecetgyártáshoz szükséges adómentes szesz 4200, adóköteles ipari szesz 6000, fogyasztási célokra szolgáló adóköteles szesz 7400 korona.

Nem lehet készpénzzel megváltani a cselédek járandóságát.

A mezőgazdasági cselédek természetbeni járandósága ügyében nagyon érdekes döntést hozott a földművelésügyi miniszter. Kimondta ugyanis, hogy peres ügyben még abban az esetben sem váltható meg készpénzzel a cselédek természetbeni járandósága, ha az idejét nem töltötte ki, tehát a leszolgált időre való járandóságot akkor is természetben kell kifizetni.

Kertészeti kiállítás a fővárosban.

Érdekes kiállítás nyílt meg a fővárosi Nemzeti Szalonban, ahol egyébként festőművészek képei kerülnek a nagyközönség elé. Ezúttal pompásnál-pompásabb, krizentemum-virágok gyönyörködtek a látogatókat. A hazai kertészek rendezték a kiállítást, tíz esztendő óta most először újból. A kiállítás alkalmával az Országos Kertészeti Egyesület igazgatója *Fürdei* Jenő, elmondotta, hogy a magyar kertészet a válságos idők elmúltával, új életre kelt, bár a kertészek nagyon megérik a kertészeti iparcikk árát és sokan kénytelenek voltak beszüntetni üzemiüket. A kertészeti egyesület egyébként törvénytervezetet dolgozott ki, amely pontosan meghatározza a kertész munkás és munkaadója közötti jogviszonyt és a kertészeti képesítést kötelezővé teszi. Az új törvényre különösen azért van szükség, mert utóbbi időben kisántántbeli idegen állampolgárok telepedtek be a magyar kertészek rovására. Nemrégiben külföldön is jelentős sikert ért el kertészeink, amennyiben az amsterdami nemzetközi kiállításon nagy elismerést vívtak ki.

Borkereskedők a kivitelért.

A borkereskedelem válságos helyzete arra indította a borkereskedőket, hogy akcióba lépjenek. Ebből a célból terjedelmes memorandumot dolgoztak ki, amelyben felsorakoztatják azokat az okokat, amelyek miatt a borkereskedelem és ezzel kapcsolatosan a termelés válságba jutott és rámutatnak azokra a módosításokra, amelyekkel még segíteni lehetne az állapotokon. A szőlősgazdák szempontjából létkérdés lett az, hogy minél több bort lehessen kivinni. A memorandum, amelyet a borkereskedők felkérésére *Belatiny* Arthur, a Kereskedelmi Kamara elnöke, fog az illetékes ténylezőknek átnyujtani, legelső sorban a kereskedelmi szerződésesek mielőbbi megközlésére hívja föl a figyelmet és kéri, hogy a bort mentesítsék a mindennemű devizapolitikai megszorítás alól s végül a válság megoldása szempontjából szükségesnek tartja a jegyintézeti hitel megkönnyítését a kereskedelem részére.

A paprikapiac helyzete.

A földművelésügyi minisztérium Gyógy- és Ipariövény Forgalmi Irodájának közlése szerint a paprikapiacra csak fűzárúban van élénkebb forgalom, az őrölt árúban a kereslet tartózkodása miatt a forgalom lanyha és az árak némi lemorzsolódást szenvedtek. A malmok, különösen Szegeden, erősen foglalkoztatva vannak és jelentékeny mennyiségű őrlemények várnak elhelyezésre. A külföldi államok közül Romániába, Jugoszláviába és különösen Ausztriába szállítanak ki állandóan jelentékeny tételket, míg Csehszlovákia és Németország részéről a kereslet még mindig gyenge. Csehszlovákiában hfr szerint jelentékeny mennyiségű spanyol árú van forgalomban, kereskedőink feladata lett a spanyol paprika versenyét legyőzni, amire — tekintve az idej termés kiváló minőségét — megvan a lehetőség. A jelenlegi piaci árak a következők: Szegeden, édesnemes 19 000—21 000, féledés 15 000—17 000, rózsza 13 000—14 000, másodrendű 7 000—10 000, harmadrendű 4 000 korona. Kalocsán: édesnemes 18 000—20 000, rózsza 12 000—13 000, másodrendű 7 000—10 000, harmadrendű 4 000—6 000 korona.

Ötven éves az Állami Polgáriskola Tanárképző Főiskola.

Az Állami Polgáriskolai Tanárképző Főiskola az elmúlt vasárnap és hétfőn kétnapos ünnepség keretében ülte meg fennállásának félszázados jubileumát. Az emlékünnepet vasárnap hálaladó istentisztelet vezette be. Ezzel egyidejűen a főiskola előcsarnokában *Ravasz* László dr. ref. püspök és *Varsányi* Mátyás dr. ág. ev. lelkész tartottak istentiszteletet. A hivatalos ünnepség vasárnap délelőtt 10 órakor kezdődött a főiskola előcsarnokában, amelyet zsűfólaság megtöltött a nagyszámúban megjelent előkelő közönség.

Apponyi amerikai sikereit a kisantant le akarjarontani. Apponyi Albert gróf *Montrealból* (Kanada) a következő üzenetet küldte a magyar sajtónak: «Eddigi utazásaimban szerzett benyomásaim egészben véve kielégítőek voltak. Mint egy volt ellenséges állam polgára, természetesen bizonyos nehézségekkel küzdök, amelyek azonban az Egyesült Államok sajtójában csak igen szórványosan jutottak kifejezésre és nem akadályozhatták meg azt, hogy hallgatóságom ne mutassa mindenütt a legteljesebb megértést fejtegetéseim iránt. A kanadai sajtóban az utódállamok túlbuzgó hívei erősen dolgoznak ellenem, de nem hiszem, hogy nagy sikerrel. Chicagóban találkoztam Lloyd George-zsal. Ez a találkozás olyan jelenetre adott alkalmat, amely a legjobb értelemben jellemzi az amerikai közönséget. A Lloyd George tiszteletére adott nagy villásreggelin, amikor első, nagy beszédét mondtam Chicagóban, az ő asztalánál kaptam helyet. Amint megpillantott, felém jött és meleg kézszorítással üdvözölt. Ekkor az egész közönség felugrott és tapsolt, mert a háborús ellentétek eloszlásának egyik jelét látta ebben az igen egyszerű és szinte magától értetődő kölcsönös üdvözlésben.»

Ravasz püspök kisleányának keresztelője. Ravasz László püspök kisleányát a napokban keresztelték meg a budapesti ref. teológián Éva névre. A keresztszülők Soltész tábori püspök és neje voltak. Belsősegteljes családi ünnepe alkalmából az egész ország reformátusai elhalmozták szerencsekívánataikkal a páratlan közszeretben és népszerűségben álló főpásztort.

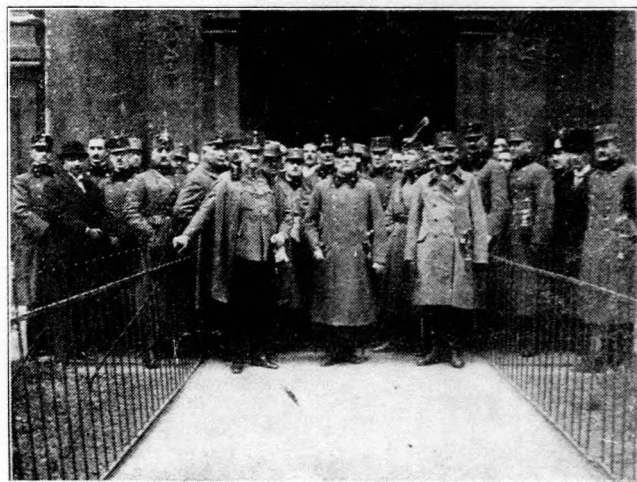
Belitka Sándor varsói magyar követ. A kormányzó Belitka Sándor nyugalmazott honvédelmi minisztert rendkívüli követté és meghatalmazott miniszterre a II. fizetési osztályba kinevezte és e minőségben a varsói magyar királyi követség vezetésével megbízta.

Kétszáz somogyi hős emlékszobrát leplezik le. A somogyi Csurgón kétszáz somogyi hősi halált halt katona emlékére emeltek emlékoszlopot, amelynek leplezési ünnepségét vasárnap tartották meg. Éhn Kálmán, a kerület képviselője, ugyanakkor tartotta beszámolóját és Szabó István földművelésügyi miniszter is beszédet mondott.

Ulain Ferenc nemzetgyűlési képviselő vezetésével puccs készült a fennálló uralom ellen. Ulain Ferenc nemzetgyűlési képviselőt szerdán reggel Bajorország felé utaztában Biatorbágy állomáson a határrendőrség feltartóztatta, megmotozta s azután visszaillesztették őt Budapestre. Ulain Ferencet a főkapitányságon azonnal kihallgatták s őrizetbe vették. Vele együtt előállították Szemere Béla főorvost és Bobula Titusz szerkesztőt. Az őrizetbevételre igen súlyos adatok adtak okot. A rendőrség ugyanis olyan adatoknak volt birtokában, amelyek szerint Ulain Ferenc és társai a bajor Hitlerrel szerződést akartak kötni arra, hogy egymást a politikai törekvésekben támogatni fogják. Ulainék támogatása abban állott volna, hogy Hitler kiképzett katonákat bocsátott volna rendelkezésére, egy Magyarországon november vége felé keresztülvendő puccsra. Ulain és társai a meglevő uralmat akarták letörni, mintegy hatvan politikust akartak ártalmatlanná tenni s szélsőséges jobboldali kormányt akartak alakítani. Tervük keresztülvitele érdekében máris mintegy kétszáz bajor érkezett Budapestre. Ulain feltartóztatásánál megtalálták nála a Hitlernek átadandó memorandumot. A három őrizetbe vett emberen kívül igen sok gyanúsítottat hallgattak ki a rendőrségen, akiknek szerepük lett volna a puccskíséletben. A bizonyítékok oly súlyosak voltak Ulain ellen, hogy úgy őt, mint társait le kellett tartóztatni s átszállítani a pestvidéki ügyészség fogházába. Ulainnál a tettenérés esete forgott fenn s azért lehetett ellene a mentelmi jog felfüggesztése nélkül eljárni. További fogvatartásáról, vagy szabadonbocsátásáról egyébként a nemzetgyűlés fog dönteni. Ulain Ferenc és társai ellen lázadásra való szövetkezés bűncselekménye miatt úgynevezett statáriális eljárás indul meg.

József királyi herceg 30. házassági évfordulója. Csütörtökön, november 15-én, lesz József királyi herceg, tábornagy és Augustia királyi herceggasszony harmincéves házassági évfordulója. Ebből az alkalomból a hercegi palota házikápolnájában szentmise lesz, amelyet Schioppa Lőrinc pápai nuncius fog celebrálni.

A német gyermekek emberfeletti nélkülözése. Németországban borzalmas lett a nyomor, amelyről megdöbbentő képet festettek egy külföldi segélyakció központi bizottságának minapi ülésén. A gyermekek ezreit éhhalál fenyegeti. Drezdában a népiskolák tanulóinak egyharmada beteg az éhezés következtében. Berlinben napról-napra nő az iskolakerülők száma, mert az agyonéhezett gyermekek nem képesek tanulni. A kormány sürgős rendelkezést ad ki a nyomor enyhítésére. Így még egyszer behajtják a devizaadót, november 15-én pedig megkezdik a járadékmárka kiadását. Az ezután fennmaradó papírmárkát aranykölcsönre cserélik be.



Gyászünnep a siemikowcei csata évfordulóján.

A volt erdélyi 38. honvédhadosztály legnagyobb ütközetének évfordulóján évről-évre gyászünnepet rendez. Képünk a megjelentek csoportját ábrázolja. Az elsősorban foglalnak helyet Molnár Dezső, Csanádi Frigyes, Karleusa Fülöp, Basch Tivadar, Nagy Pál tábornokok.

Gárdonyi Géza emléke. A Gárdonyi-Társaság Egerben Halottak napján szép gyászünnepet rendezett a Bebek-bástyán. Gárdonyi Géza sírjánál. Gyászbeszédet mondtak a Társaság, a város és az ifjúsági önképzőkörök részéről. A gyászdal a Polgári Dalkör énekelte.

Börtönbe jutottak, mert a Himnuszt énekeltek. Domkó Ferenc ipolytárnóci magyar állampolgár több társával szabályszertű igazolvánnyal augusztus 19-én lakziba ment a cseh megszállás alatt levő Vilke községbe. Távozásuk alkalmával énekeltek a magyar Himnuszt, mire a csendőrség letartóztatta és a beszercebányai fogházba szállította őket. A vádlottakat hét havi fogházzru ítéltek, amit a vizsgálati fogsággal kitöltöttek vettek. Védőjük az ítéletet megfellebbezte, hogy alkalmat adjon a legfőbb bíróságnak ama kérdés elvi eldöntésére, vajjon szabad-e magyar állampolgárt saját himnuszában éneklése miatt megbüntetni?

Meggyilkolta a gazdáját, mert felmondott neki. Budaörsön, a Fő-utca 26. számú házban lakó Ébner Antal földbirtokos néhány héttel ezelőtt kocsisnak alkalmazott egy László nevű egyént. Ugyancsak ezzel a kocsisal egyidőben került Budaörsre egy Pohl Nándor nevű gazdasági munkás. Néhány nappal ezelőtt Ébner felmondott kocsisának, amiért László Pohl Nándor segítségével a földbirtokost fejszecepasokkal meggyilkolta, a feleségét pedig életveszélyesen megsebesítették. A két ember elmenekült a Kamara-erdő felé. A rendőrség azonnal megindította a nyomozást s megállapították, hogy a gyilkosok rabolni is akartak, de erre már nem volt idejük. A megszökött gyilkosokat körözik.

ÉKSZEREKET INGYEN becsül meg!

Eladó arany-, briliáns-, ezüstért óriási árat fizet!

ÉKSZERFÉMHAZ
Alsóerdősor 3. (Rákóczi-út sarok.)

A bajor szélső nemzetiek puccsot kíséreltek meg. *Hitler* és *Ludendorff* tábornok, a bajor szélső nemzetiek vezérei az elmúlt szerdán éjjel puccsal magukhoz ragadták Münchenben a hatalmat. A bajor kormányt, a birodalmi kormányt és elnököt elmozdítottak jelentették ki s megalakították az új nemzeti kormányt, melynek elnöke *Pöchner* volt rendőrfőnök lett volna. *Ludendorff* a birodalmi csapatok főparancsnokságát bízták, *Hitler* pedig a birodalmi kancellárságot vállalta volna. Szerepet adtak *Kahr* birodalmi főállambiztosnak és *Lossow* tábornoknak is, akik a puccs kitöréséig mellettük voltak. *Hitler* és *Ludendorff* csapatai elfoglalták München középületeit s az volt a tervük, hogy Berlin ellen vonulnak. *Stresemann* kancellár *Seckt* tábornagra bízta a birodalmi csapatok teljhatalmu parancsnokságát, aki azonnal csapatokat küldött a müncheni forradalmárok ellen. *Kahr* és *Lossow* csütörtökön hátat fordítottak a puccsistáknak s a birodalmi őrseget felvonultatták ellenük. *Hitler*ék a honvédelmi minisztériumban barrikádozták el magukat s tartották magukat péntek délutánig. Ekkor a birodalmi csapatoknak sikerült az épületet elfoglalni. *Ludendorff* a birodalmi csapatok kezére került, *Hitler* megsebesült, de mégis elrejtőzött. *Pöchner* már előzőnap fogságba került. Ezzel a bajor szélső nemzeti puccs össze is omlott.



Bajor «Hitleristák».

A bajor nemzeti szociálista párt vezére: *Hitler* Adolf rohamcsapatokat szervezett és velük meg akarta dönteni a német birodalmi kormányt. Kísérlete kudarcot vallott. Képünk katonáit mutatja be.

Az oláh bankó betegséget terjeszt. Nem mindennapi átiratot intézett az oláh közegészségügyi minisztérium a pénzügyminisztériumhoz. Az átirat arra figyelmezteti a pénzügyminisztert, hogy fertőtlenítsse, vagy sürgősen cserélje ki a bankjegyeket, mert annyira szennyesek, hogy valósággal terjesztői a fertőző betegségeknek. Kulturálmokban tudvalevőleg sűrű időközönként felülvizsgálják a bankjegyeket és ha elpiszkolódtak vagy megrongálódtak, akkor becserelik őket. Nem így ók. Az oláh kincstár külön hasznót facsar a piszkos bankókból, amennyiben a pénz elmorzsolódása révén tekintélyes jövedelemhez jut.

Véres sztrájkmozgalmak Krakkóban. Az elmúlt héten több véres összeütközés történt a sztrájkolók, a katonaság, valamint a rendőrség között. A krakkói zavargásoknak *harminc halottja van és ezenkívül nyolcvan ember részben súlyosan, részben könnyebben megsebesült.* A sztrájkolóknak ezenkívül sikerült lefegyverezniük egy katonai osztagot és ennek fegyvereit hatalmukba kerítették. A kormány végre is leverte a sztrájkolókat és a rend helyreállott.

Gyermek mint árú a zsidvásáron. A *debreceni* zsidvásáron egy hadirokkant felesége négy kis gyermekét kínálta eladásra. A körje gyűlö szánakozóknak az asszony elpanaszolta, hogy férje keresetképtelen és a kevés nyugdíj még három napi táplálékra is alig elegendő. A szerencsétlen asszony papirlapot terített maga elé a zsidvásár piacán és arra helyezte «portékáit», négy masztos, rongyos gyermekét, három leányt és egy fiút. Egy jómódú és jószívű gazda «meg is vette» a fiúcskát, amennyiben pár ezer koronát juttatott a nyomorgó családnak, a kisfiút pedig örökbe fogadta.

Az árdragítás fogalmának meghatározása. Az igazságügyminiszter az ország valamennyi ügyészéjét utasítással látta el a tekintetben, hogy mily szempontokat kell irányadónak tartaniok, ha árdragító visszaélés miatt vádat emelnek, vagy képviselnek. Az utasítás az árszámítás szabályait pedig a következőkben foglalja össze: A méltányos haszon megállapításában az előállítás, vagy termelési, a beszerzési és egyéb költségeket olyan összegben kell számításba venni, amennyiben a forgalombahozónak a forgalombahozás időpontjában kerülnének. (Utánpótlási költség.) Ha a termelő árúinak árát az utánpótlási költségek alapján nem lehet kiszámítani, nem követ el áruuzsorát, ha a piaci árt aránytalanul túl nem lépi. Ha ellenben a termelők az árakra meg egyeznek és ezzel az áru piac helyzetét döntően befolyásolják, az ily árak csak akkor tekintetnek piaci áraknak, ha azokat az Árvizsgáló Bizottság vagy más illetékes hatóság nem kifogásolja. Az utasítás végül közszükségleti cikk készletének a forgalombahozatalból ideiglenes visszatartását, a termelésnek, vagy a vele való kereskedésnek korlátozását nem tekinti árüelvonnásnak, ha ez az eljárás a rendes gazdálkodás szabályainak megfelel és a fogyasztóközönség ellátásában fennakadást nem okoz.

Változások a hajóközlekedésben. Első Duna-gőzhajózási társaság. Személyhajóforgalom. I. Megszűnnek folyó évre a következő járatok: 1. Express-járatát Wien — Budapest — Beograd — Giurgiu, utolsó menettel Wienből november 11-én, Giurgiuból folyó hó 15-én. 2. Postahajó járatát Wien — Budapest közt, utolsó járat Budapestről folyó hó 11-én, Wienből folyó hó 14-én. 3. Gönyü — győri összekötőhajó járatát november hó 14-én. II. Menetrendváltozás: A budapest — mohácsi személyhajó 1923 november hó 11-től kezdve, Budapestről már naponta 8.30 kor indul, Mohácsról, mint eddig, 12 órákor. III. Változatlanok maradnak a további intézkedésig az Engelhartszell — Linz, valamint a Windin — Russe közötti személyhajó járatok.

Ötszáz ezer koronát vihet magával a külföldre utazó. A hivatalos lap az elmúlt héten közölte a pénzügyminiszter rendeletét, amely szerint a külföldre utazó közönség ötszáz ezer koronát vihet ki magával. Ebben az összegben a magyar koronaérték csak kétszáz ezer koronát tehet ki.

Tizen négy temetetlen hősihalott tetemét találták meg a Beszkekben. Egy turistatársaság a Beszkek hegységében kirándulást tett. Egy szakadékban tizen négy temetetlen holttestre bukkantak. Ruhájukról állapították meg, hogy magyar honvédek, akik a karpáti harcok idején estek el. A holttestek személyazonosságát nem lehetett megállapítani.

Megvesztegetett zsokek. Egy fiatal lovászfűű édesanyja megjelent *Pejacsevich* Albert grófnál, a *Pestvidéki Versenyegylet* elnökénél és közölte a gróffal, hogy a fia azt vallotta neki, hogy egy zsoke társától ötszáz ezer koronát kapott, hogy öt nyerni engedje. A káposztásmegyeri versenypályán a versenyegylet vezetősége azonnal nyomozni kezdett és csakhamar kiderült, hogy egyes versenylátogatók kisebb-nagyobb összegekkel vesztegettek, hogy ezáltal öríási nyereségre tehessenek szert. Az eljárást megindították a család zsokek ellen.

A lőpor új ára. A kereskedelemügyi miniszter újra megállapította a füstnélküli és a fekete vadászlőpor, valamint a robbantópor árát. A belföldi gyártmányú füstnélküli vadászlőpor kilogrammonként 56.000 korona. A külföldi gyártmányú fekete vadászlőpor 24.500 koronába kerül. A külföldi gyártmányú robbantópor eladási ára kilogrammonként az elárusításra jogosított kereskedőknél 14.000 korona. Külföldi behozott lőporral töltött vadászlőtény után darabonként 12 korona engedélyilletéket kell fizetni.

Viszketegység, rühesség, sömör ellen használja a rég bevált és kiváló «Antiscabint», magyar neve: *Boróhakenöcs*. Kapható minden gyógyszerárban. Gyártja: *Kozmochemia R.-T.*, Budapest, VII., *Dembinszky-utca 4.*

A «Gazda» Bank R.-T. alaptőkeemelése. A «Gazda» Bank R.-T. igazgatósága a napokban tartott ülésein elhatározta a bank 1 milliárd korona alaptőkéjének 3/4 milliárd koronára való fel- emelését. Az új részvények hír szerint 100%-os felpénzzel bo- csáttatnak csakis a régi részvényesek rendelkezésére. Az igazgat- sági ülésen szöbakerült, hogy az alakulás után igen sokan jelent- keztek a banknál, akik az akkor már lezárt részvényjegyzésben részt óhajtottak venni. Tekintettel arra, hogy a bank súlyt helyez arra, hogy a gazdaközönségnek minél szélesebb réteget képvisel- je, ami különben igazgatóságának összeállításában is kifejezésre jut, az igazgatóságnak módot kell találni arra, hogy azok, akik az első részvényjegyzésből kimaradtak, az alaptőkeemeléssel rész- vényhez juthassanak. Egyelőre még nem állapított meg, hogy ez mily módon fog történni, miután az igazgatóság helyzetét meg- nehezíti az a körülmény, hogy a régi részvényjegyzők az új da- rabok átvételéhez ragaszkodnak. Hogy a bank egyébként meny- nyire képviseli a magyar gazdátársadalmat, kiténik abból, hogy részvényjegyzői között oly nagybirtokosok, mint Frigyes királyi herceg őfensége, József királyi herceg őfensége családjával szere- pelnek. Ezen nevek kivül körülbelül 4500 kiscgazda vett részt a «Gazda» Bank alakulásánál. Az igazgatóság névsora különben kellőképpen illusztrálja a bank mögött álló érdekelttség széles körét. Almásy Imre dr. gróf földbirtokos, az Országos Mezőgaz- dasági Kamara elnöke, Waldott Kelemen báró földbirtokos, a Tiszajobbparti Vármegyék Erdészeti Egyesülete elnöke, Bottlik József földbirtokos, nemzetgyűlési képviselő, Tiszajobbparti Mező- gazdasági Kamara elnöke, Földbérlok Országos Szövetség elnöke, Csobaj Gyula dr. földbirtokos, Jankovich-Bésán József gróf föld- birtokos, Jókay-Szilágyi Miklós földbirtokos, Koós Mihály föld- birtokos, Kovács Nagy Sándor dr. v. főispán, nemzetgyűlési kép- viselő, Lányi Mór földbirtokos, v. országgyűlési képviselő, Maillot Nándor báró földbirtokos, v. főispán, nemzetgyűlési képviselő, Zemlén vm. Gazdasági Egyesület elnöke, Matkovich Sándor v. b. t. t., a Magyar Közgazdasági Társaság elnöke, Melczér László földbirtokos, nemzetgyűlési képviselő, Meczner Tibor földbirtokos, Mikecz István földbirtokos, Szabolcs vm. alispánja, Purgly Emil földbirtokos, főispán, Duna-Tiszaközi Kereskedelmi Kamara el- nöke, Csanád Gazdasági Egyesülete elnöke, Putnoky Móríc föld- birtokos, v. főispán, nemzetgyűlési képviselő, Szily Tamás föld- birtokos, az Országos Mezőgazdasági Kamara alelnöke, nemzet- gyűlési képviselő, Tankovich János földbirtokos, nemzetgyűlési képviselő, Trauttenberg Imre báró földbirtokos, Urbanovich Zoltán földbirtokos, Waldott Frigyes báró földbirtokos, Zemlén vm. Gazdasági Egyesület mezőgazd. szakoszt. elnöke, Zsitvay Tibor nemzetgyűlési képviselő, v. főispán. Fent elmondottak foly- tán érthető a nagy érdeklődés, amellyel a gazdátársadalom a bank tevékenységét figyeli.

Asthmát, tüdőcsúcs hurutot, rekedtséget stb. gyógyít: *Asthma* Gyógyintézet, Inhalatórium, Röntgenintézet, Budapest, Andrásy-út 87. sz. Telefon: 123-82.

TRÉFÁK

Fő a lélekjelenlét.

Egyik vidéki színtársulat hatásos drámával szórakoztatta a publikumot. A darab egyik jelenetében a főhős hazatér és két alvó fiacskájáról kezd beszélni. Ágyukhoz lép és így szól:

— Itt nyugszik mindkettőtő!...

A lurkók közül az egyik azonban előadás közben kiszökött az ágyból és megugrott.

A színész, mikor ezt észreveszi és a szóbanforgó jelenethez ér, így kezdi szavait:

— Itt nyugszik mind az — *egyik!*

Lehet rá oka.

— Miért olyan rosszkedvű, Pogácsa úr?

— Mert egy hónappal ezelőtt férjhez ment a menyasszonyom.

— Kihez?

— *Hozzám.*

Babszemország.

Andorra köztársaság egyike a legkisebb európai államoknak. Itt történt meg a határon levő egyik őrszobánál az alábbi mulat- ságos eset.

A határsorompónál egy autó áll meg. A határőr megviz- gálja az utasok iratait és miután mindent rendben talál, a so- rompót felnyitja. Már-már indul az autó, mire odaszól a sof- főrnek:

— De aztán lassan hajtson. Oránként legfeljebb 15 kilomé- teres sebességgel.

— Ugyan miért? — kérdék.

— Ez a rendelet. De én megmondom az uraknak. Így nem tűnik fel, hogy — milyen kicsi állam Andorra.

Brr!

— Hogyan fogadja a pék leánya az udvarlóját?

— Öömmel.

— Nem. Szemlesütve.

Fő az élelmesség!

Szörnyű vihar dühög a tengeren. A hajó már-már elsülly- nyed, mire amit csak lehet, bedobnak a tengerbe. Árut, ládászámra narancsokat, padokat, mindent. Végre az emberekre kerül a sor. Két embert sorsolnak ki, egy amerikai és egy zsidót. A hajó ily- kép megszabadulva terhétől, meg is menekül.

Másnap a halászek egy cápát fognak ki a közeli partok mentén. Mikor felbontották, az állat hasában ugyancsak furcsa látvány tárult eléjük:

Últ a padon a zsidó és árulta az amerikaiak a narancsot!

Ezek a mi



Uj Barázda Naptár 1924. évre
 Vasárnap Naptár 1924. évre
 Nagy Képes Családi Naptár 1924. évre
 Nagy Képes Szent Család Naptár 1924. évre
 Nagy Képes Regélő Naptár 1924. évre
 Falu Naptár 1924. évre



naptáraink!

Magyarok! Gazdák!
 Földművesek! Kisiparosok!
 Csak ezeket a naptárakat
 olvassátok!

Kaphatók a lapelárúsitóknál, a Hangya szövetkezetnél s megrendelhetők az
 Uj Barázda Lapkiadó r.-t. naptárosztályánál
 Budapest, VI. kerület, Ó-utca 10. szám.

Önmagának ellensége

ha gabonafélékből készült silány kávéét vesz *ENRILO* helyett, mely egymagában, tehát minden pótlék nélkül, izletes, tápláló italt ad. Az *ENRILO* teljesen pótolja a babbkávét is. Amellett az *ENRILO* táperősebb és kiadó- sabb, ezért használatban rend- kívül olesó. — Ezen külön- legesség minőségeért készítője a

FRANK HENRIK FIAI
 cég világhire szavatol.

ENRILO

REJTVÉNYEK

1. Képrejtvény.



(Beküldte: Ifj. Juhász György, Csolyós-pusztáról.)

2. Talány.

Hat betűm van és két tagom. Az első tagom, ha keresed, eső után leled. A másik tagom királyok tartózkodóhelye. Tedd össze e két tagot és a Dunántúl egy városkájának nevét kapod.

(Beküldte: Dori József, Szabadszállásról.)

3. Betűrejtvény.

L & L &

(Beküldte: Ifjabb Spisák János, Szendrőről.)

A rejtvények helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával 49-ik számunkban közöljük.

A 43-ik számban közölt rejtvények helyes megfejtése:

1. Képrejtvény: **A szentgáli határ zöld.**

2. Tréfás talány: **Ádám.**

3. Számítási rejtvény: **A száz darab állat között volt egy bika, kilenc tehén és kilencven borjú.**

Megejtették: Présing Mátyás, Flink György, Kaufer Nándor, Szabó János, Kézsmárki István, ifj. Trubing Ignác, Király Lajos, Lemle Imre, Dancs Vendel.

Jutalomkönyvet nyertek: **Kézsmárki István (Nagybábony), Dancs Vendel (Mernye), ifj. Trubing Ignác (Érsekudkert), Kaufer Nándor (Bölcske), Présing Mátyás (Nagytevel).**

A 44-ik számban közölt rejtvények helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával a jövő héten közöljük.

VÁSÁR ÉS PIAC

(Fővárosi árak november hó 11-én.)

Gabona és hüvelyesek. 76 kgr.-os tiszavidéki búza 89—90.000, pestmegyei és dunántúli 88—89.000, 79 kgr.-os tiszavidéki 91—92.000, pestmegyei és dunántúli 90.000—91.000, rozs 57.500—58.500, takarmányárpa 63—65.000, sörárpa 72.500—77.500, köles 75—78.000, zab 66—67.500, tengeri 64—65.000, repce 165—170.000, korpá 35.500—36.500, fehér bab 150.000, vegyes bab 115.000 K métermázsánként.

Vetőmagvak. Lóheremag nagyaránkás, nem tisztítható 450.000—500.000, lóheremag nagyaránkás, tisztítható 520.000—580.000, lóheremag nagyaránkamentes 600.000—650.000, lucernamag nagyaránkás, nem tisztítható 450.000—480.000, lucernamag nagyaránkás, tisztítható 500.000—550.000, lucernamag nagyaránkamentes 550.000—600.000, biborheremag 125.000—165.000, szőszöbűkköny 260.000—280.000, mák 300.000—310.000 K métermázsánként.

Takarmány. Rétszéna elsőrendű ó 36.000—40.000, másodrendű ó 26.000—35.000, harmadrendű csomagolásra 15.000—25.000, muharszéna 30.000—40.000, lucernaszéna 40.000—49.000, takarmányrépa 12.000—14.000, alomszalma 11.000—18.000, zsúpszalma 17.000—24.000 K métermázsánként. **Műtakarmánypiac.** Az irányzat lanyha. Árak: malátacsira 400, sörtörköly 350, konkoly 500, lótpá 200, olajpogácsa 500, extrahált liszt 160 K kilogrammonként.

Vágómarhavásár. Ökör legjobb 4100—4800, kivételesen 5000—5200, közepes 3200—4000, silányabb 2000—3000, bika jobb minőségű 4100—4800, kivételesen 500—5200, gyengébb 2600—3800, tehén, jobb 3600—4500, kivételesen 4600—4800, gyengébb minőségű 2000—3300, kicsontozni való 1700—2000, növendékmarha 2500—3800 K kilogrammonként élősúlyban.

Sertésvásár. Könnyű 8200—8300, közepes 8400—9000, nehéz 8700—9300 K kilogrammonként élősúlyban.

Hús és zsír. *Marhahúsok:* eleje, elsőrendű 9000, másodrendű 6400, hátulja, elsőrendű 10.600, másodrendű 7600, gulyásbús 4400—7600. *Borjűhúsok:* eleje, elsőrendű 10.000, másodrendű 6800, hátulja, elsőrendű 13.000—16.000, másodrendű 10—12.000, pörkölt 5200—7600 K. — *Sertés-húsok:* oldalas 9700—14.000, comb 9700—12.000, karaj 9700—14.000, háj 12.600—14.000, zsír 12.600—14.000, olvasztani való szalonna 12.000—13.200 K. — *Bikahúsok:* eleje, elsőrendű 7000, másodrendű 5600, hátulja, elsőrendű 8600, másodrendű 5600 K.

Lóvásár. Igás kocsi, nehéz 1.300.000—3.200.000, igás kocsi könnyű 940.000—2.200.000, alárendelt minőségű lovak 1.000.000—1.100.000 koronáig.

Tenyészállatok és jármosökrök. Elsőrendű erdélyi prima, tarka jármosökrök 6000—7000, elsőrendű tarka jármosökrök 4500—5500, másodrendű tarka jármosökrök 4000—4500, friss fejős és vemhes tehén 5000—6000, 1½ éves üszök és tinók 4500—5000 K kilogrammonként élősúlyban.

Nyersbőr. Magyar ökör- és tehénbőr 7000—7200, tarka 7250—7350, középsúlyú és nehéz sömences bőr, szarv és csont nélkül 10.000—11.200, vidéki, tiszavidéki bőr 8200—8600, dunántúli 9000—9400 K. *Borjűhbőrök:* vágóhidon, csarnokokban 11.000—12.000, sömences bőr 14.000—14.600, vidéken fejeshőr, rövid lábbal 13.200—13.600, fejletlen 15.200—15.800 K. *Juhbőrök:* magasgyapjas, merinó 6600—7200, rövidgyapjas, szűcsélcra 6800—7500, timarcélcra 5600—6200, gorombagyapjas 8000—9200. Irha nincs a piacon. *Lóhbőrök:* vágóhídi 220 cm-ben felül 125.000—132.000 K, vidéken 10 százalékkal olcsóbb kilogrammonként.

Tej és tejtermékek. Tej literje 1220, tejszín 11.000—12.000, tejföl 2800—3500 K. Vaj 13—20.000, tehénturó 2100—2400, juhturó 7200—11.000, juhsajt 9000, emmentáli 22.000—24.000, gróji 17.000—22.000, trappista 11.000—13.000 K kilogrammonként.

Baromfi és tojás. Csirke párja 10.000—24.000, tyúk párja 20.000—30.000, hizott rucá 10.000—12.000, hizott liba 9000—11.500, hizott pulyka 7000 K kilogrammonként élősúlyban. Libamáj 16.000—26.000, libaszőr 16.000—18.000 K kilogrammonként. Tojás darabja 500—560 K.

Halpiac. Ponty 8000—14.000 (nagyban 6000—11.000), csuka 7000—12.000, fogas süllő 6000—9000, kárász 6000—9000 (nagyban 5000), keszeg 5000 K kilogrammonként.

Zöldség és gyümölcs. Sárgarépa 600—900, petrezselyem 350—900, zeller 400—600, vöröshagyma 200—400, fokhagyma 450—800, cékla 400—600, fejeskáposzta 300—350, kelkáposzta 600—700, rózsburgonya 520—550, fehér 250—320, fekete retek 300—600, uborka 1500—2000, paradicsom 600—900, zöldpaprika 600—800, tök 600—750, egy cső tengeri 150—160, vajbab 2800, karfiol 2000—3000, torma 2000, spenót 600, sampion-gomba 14.000—16.000, alma 3000—4000, birsalma 1800—2600, körte 3500—4500, szőlő 3400—4000, dió 6000—7000, mandola 36.000—44.000, g-szente 1600—2400 K kilogrammonként.

Bor és szesz. Múlt heti jelentésünk óta a helyzet változatlan. A belföldi vevők pénzszűke miatt tartózkodnak a vásárlástól, kivétel egyáltalában nincsen, az üzlet tehát teljesen lanyha. A gyümölcs-palinka-forgalomban pang. Az irányzat mégis lárd, mert pár napon belül újabb emelkedést várnak. Törkőlypalinka 9500—10.000, seprő 9200—9500, bor-párlat 13.500—14.000, szilviorum 17.000—18.000 K literenként forgalmi adó nélkül.

Idégen pénznemek legmagasabb árai. A deviza-központ hivatalos árjegyzése 1923. évi november hó 13-án: 1 drb Napoleon 68.800 K, angol font 92.400 K, dollár 20.400 K, francia frank 1186 K, német márká — K, olasz lira 935 K, osztrák korona 0-29 K, román lei 116 K, cseh korona 617 K, évájci frank 3660 K, szerb dinár 242 K, lengyel márká 0-013 K. Zürichben 100 magyar koronáért 0-0305 svájci frankot fizettek.

Szerkesztői üzenetek.

S. L. Nagygyimólt. A beküldött rejtvény jó. — **M. A. Sörnye.** A zsír- és lisztárak közlésére vonatkozó kérését teljesítettük. — **B. V. Kaba.** A beküldött pótlórejtvény jó, sor kerül rá. — **K. O. Szolnok.** A tréfa jó; a rejtvények közül is akad megfelelő. — **W. Z. Kistelek.** Lapunk szívre szabott terjedelménél fogva sajnos nincs módunkban — a regényen kívül — elbeszéléseket is közölni. Próbárvessenek — ha megfelelnek — szívesen helyet adunk. — **D. J. Szabadszállás.** A beküldött rejtvények közül valamelyiket közölni fogjuk. — **K. P. Égett-halompuszta.** A rejtvények közül több jó van, a tréfák közt is. — **V. M. Kondoros.** Válgatunk a tréfákban! — **E. J. Érsekudkert.** Tessék a rejtvényeket még egyszer beküldeni; a megfejtések hiányoznak és nekünk nincs időnk, a fejnyek törni rajtuk. — **Sz. I. Tótkomlós.** Egyik képrejtvény jó. — **Ifj. É. B. Szabadszentkirály.** Rejtvényeiből közöltünk. A most beküldött nem felel meg. Tréfája jó. — **B. I. Szendrő.** Több jó akad köztük. — **Ifj. B. F. Mezőberény.** A kör-rejtvény megfelel. — **Sz. J. Nyiracsád.** Teljesen hasonló rejtvény már megjelent a Vasárnap-ban. A tréfák közül sok jóakarattal csak egyet közölhetünk.

Főmunkatárs: Buday Barna.

Felelős kiadó: Meskó Pál.

Főszerkesztő: Meskó Pál.

Felelős szerkesztő: Héjj Imre dr.

A HÁROM MÓKUS

AMERIKAI TÖRTÉNET.

(6. folytatás.)

— Meghiszem azt! — mondotta és kezét dörzsölte. — Kész csoda ez a remekmű, amely Sippnek a modern kor minden kényelmét nyújtani tudja. Magam készítettem. Tekintse meg közelebbről. Ha a mókus végigfut ezen a dróton, alatta a lemez nyomban lecsapódik és a mókus hús furdót vehet, ha épen kívánja. Meg is furdott napjában vagy tizenkétszer. Végigtanulmányoztam minden mókus-életrajzzal foglalkozó könyvet s így meg is tudtam, hogy a mókus éjszakai állat. Azonban, hogy Sipp éjnek idején is jól lásson, villanyvilágítási szerkezetet rendeztem be palotájában. A mókus nyugvóhelyével áll a villanytelep összeköttetésben. Mihelyt a mókus éjjel elhagyja helyét, nyomban villamoskörte gyullad ki, csak úgy ragyog aztán az egész palota. Ha meg fölkapaszkodik ebbe a baloldali toronyba, amelynek piros, kék, zöld ablakai vannak, magától fölgyullad benne a villany és az állatkának gyönyörű kilátása nyílik a színes ablakokon át. Fontos dolog, ugyebár, a tiszta és mindig friss táplálék? Nézzék csak azt a dobozkat ott! Amikor föl pattan a födele, csengő szólal meg. Olyankor én mindig odaugrottam és friss mogyoróval töltöttem meg a dobozt. Éjszakánként kétszer, háromszor is föl kellett kelnem, oly falánk kis állat ez. De mit meg nem tesz az ember, ha szereti az állatot?... Büszke vagyok erre a palotára, mely bármely világhírlapításon az első díjat nyerne.

— Gratulálok önnek, miszter Wood. Gratulálok! — mondotta a bíró. — Egyébként a mókusa mintha bőrbájban szenvedne — szólta a félig kopasz állatra mutatva.

— Igen, igen — vetette ellen Wood. — Valószínűleg a sok furdéstől kapta.

— Meg rosszul lát, vagy mi? Mert olyan tapogatódzva és tévován mászkál!...

— Egy kissé, egy kissé. Bizonyosan az erős villanyfény az oka. Bizony lehet, hogy elrontotta a szemét.

— És micsoda csúnya seb az ott a hátán?

— Ó, ártatlan égési seb. Egy éjjel a vidor állatka nekiugrott a villanyoskörtének, amely szétpukkadt és a drót megpörkölte a mókust. De egyébként makkegészséges és fürge, mint a higany.

— Nos, miszter Driver — fordult a bíró a vendéglőshöz — mit csinált ön a mókusával?

— Átadtam miszter Weavernak, mert a végrendelet megengedi.

— Jól van. Beszéljen tehát ön, miszter Weaver.

Weaver Bill elbeszélte, hogy miként helyezte el a mókust a farmja hátuljában az eresz alá.

— Csak hogy — folytatta — később beláttam, hogy ily módon nem tettem eleget minden föltételnek. Azt hiszem, a végrendelező felfogásához híven változtattam a dolgon. Annak bizonyítására, hogy ez tényleg meg is történt, ime, itt ez az irás. — Összehajtott papírosívet tett az asztalra. — Hosszas fontolgatás után arra a meggyőződésre jutottam, hogy csak akkor járok el legcélszerűbben és a legnagyobb szeretettel az állat iránt, ha természetes körülmények közé helyezem. Csak akkor érezheti magát igazán kedvére. Ezért hát a kertemben — szabadon bocsátottam őt.

Igy szólva, lehúzta a ketrecről a takarót. A ketrec üres volt.

— Mit?! — dühös kiáltás hangzott föl a szobában. Driver Bob kiáltott. — Szamár, maga a mókusomat!...

Azzal a bikaerejű ember galléron ragadta Weavert és az ajtóhoz lódította.

— Ejnye, hallja csak!... — szabadkozott megrökönyödve a fiatalember.

— Ki vele! ki vele! — ordította Driver és fölszakította az ajtót, kipenderítette a kapálódzó

ifjút. Majd hátával ráfeküdt az ajtóra. — Igy — mondotta megnyugodva. — Ide ugyan be nem lép többé!

Kívülről némi kísérlet történt az ajtó bedöntésére, a dörömbölés azonban csakhamar abbamaradt.

Tátva maradt szájjal nézte végig a bíró és a többi jelenlévő ezt a vihart. De a megrökönyödést hamarosan hatalmas nevetés váltotta fel.

— En már fölösleges vagyok itt — mondotta Driver Bob epésen, amikor elcsöndesedett a nevetés. — Azt hiszem, hazamehetek!

— Várjon még néhány percig — szólta a bíró előzékenyen. — Nézzük át előbb ezt az írást, gondolom, boldogult Halliwell Jonathan is ezt tenné az adott esetben.

Széthajtogatta az írást, amelyet Weaver Bill az asztalon hagyott és a következőket olvasta:

«Meg vagyok róla győződve, hogy Weaver Bill a legmegfontoltabban és a legokosabban járt el. Készséggel tanúsítom, hogy a mókust jelenlétemben a kertje mögötti mezőn szabadon bocsátotta. Jefferson Ralph dr., a chicágói állattani akadémia tanára.»

Wood Anthony gúnyosan fölnevetett.

— Kell is bizonyítani, úgy is elhittük volna neki... Hanem most, miszter Prikle, halljuk a döntést!

— Igen, a döntést! — ismételte habozva a bíró. — Minthogy boldogult Halliwell Jonathan végrendeletében azt írja, hogy személyesen óhajt határozni, ezennel hivatalosan fölszólítom, hogy tegye ezt meg. — Így szólva, körültekintgetett a helyiségben.

Wood Anthony kényelmetlenül tapogott, míg misszisz Pullet aggodalmasan a mennyezetet kémlelte. Driver Bob egykedvűen az asztalhoz támaszkodott.

— Úgy látszik — szólta végül idegesen a bíró — hogy minden földi érdek közönyös lett boldogult Halliwell Jonathan számára. Vagy pedig más elfoglaltsága van jelenleg a másvilágon. Fölnyitom tehát a végrendelethez csatolt levelet. Hallgassák meg!

Miszter Prikle olvasta:

«Kedves örököseim!

Végrendeletemben kijelenttem, hogy magam akarok dönteni. Ezennel kinyilatkoztatom tehát elhalálozásomat. Előrebocsátom azonban, hogy abban az esetben, ha a három rokonom közül egyik sem ecelekedett óhajom szerint, ami könnyen megtörténhetett, akkor vagyonomat a büntetésüket kitöltött fegyencek között osszák szét.

Megírtam végrendeletemben, hogy azé a huszonötezer dolláros csekk, aki mókusával szemben a legcélszerűbben, legmegfontoltabban és a legnagyobb szeretettel jár el, amennyiben olyan körülmények közé helyezzi, amelyek közt az állat a legjobban érzi magát. Egyik-másik önök közül, hogy megnyerje az örökséget, valószínűleg a legképtelenebb dolgokat találta ki. Fáradtsága legyen a jutalma. Am a legokosabb, legbelátóbb más utat-módot fog választani. Bármennyire szerettem is mókusaimat, azt láttam, hogy a fogságban tartott állatnak a legodaadóbb ápolás mellett is hiányzik valami. Az kapja tehát a huszonötezer dollárt, aki hitelt érdemlően tudja igazolni, hogy kiválasztott mókusát szabadon engedte

Halliwell Jonathan.»

— Mi?... Hogyan?...

Miszter Wood és misszisz Pullet szájából eredt a méretetlen meglepetést kifejező kiáltás.

— Üssön bele a haragos mennykő! Pokolba a nyavalyással! — Wood Anthony felkapta a remekművét és teljes erejéből a falhoz vágta. Ezer darabra törött a bádopalota és csőrömpölve hullott a földre.



PÁLINKAFŐZŐ
és egy darabból Kalapált

vörösréz mosó- és lekvárfőző-üstök
legjutányosabban kaphatók
NAGY IGNÁC cégnél
Budapest, Károly-körút 9. szám.
Alapítva 1884. Telefon: József 115-14.

Ékek, ckealkatrészek, boronák, kapálóékek, fűkaszalók,
marokrakó és kévarkő aratógépek, légerőlyékek, héli-járgányok, motoros- és gőzszélpléképek, mecskavágók, répvágók, daráló, morzsolók s minden egyéb gazdasági gép és szerzemény
„**HANGYA**” a mezőgazdasági gépezetvilágának szerkesztője be legjutányosabban.

Pálkafőző- és mosóüstök, vörösréz, RÉZGÁLÉ - RAPPIA - RÉZKÉNPOR
szék. Balaton, Turán- és Vermorai-rétegek
szőpermetezők
szőpermetező, héli és egy- és kétfázisú gépek a legújabb gyártású beosztású
SPONTÁNS PÁR szőpermetező (Cégnél: Turán, Székely) Budapest, IX., Üllői-út 10. sz.

Ha ingatlant venni vagy eladni óhajt, forduljon bizalommal hozzám; minden előleg nélkül, szorosan a megállapított jutalékért eléri a leggyorsabb lebonyolítást
KISS LAJOS, Budapest, IX., Lónyal-ú. 19.

BRILLIÁNSOKAT, gyöngyöket, régiségeket bárkinél, drágábban vesz
Székely Emil Király- Tel.: József 105-35. u. 51. (Teréz-templom m.)

SZÖVETKEZETEK FIGYELMÉBE!
Elsőrendű színbőrből készült férfi-, női-, gyermekcipők, box-, sevro- és zsíros-bőrből a legjutányosabb napi árakon szereshetők be a „**HANGYA**” CIPŐOSZTÁLYÁNÁL.
MUNKÁSCIPŐK NAGY VÁLASZTÉKBAN.

SARKADI RUDOLF
kézműárú r.-t., Budapest, Fővám-tér 3. sz.
(Központi vásárcsarnokkal szemben.)

Hangszerek és gramofonok
engedményes árban
HANGSZER-OTTHON
Fekete Mihály a.n.l.
Budapest, József-körút 9. szám.



MRAVKÓ JÓZSEF
puskaműves és fegyverkereskedő
Budapest, VII., Károly-körút 9. sz.
Elvállal: mindenféle fegyver javítását, átalakítását és felújítását. — Elad: elsőrendű gyártmányú golyós, sörös, ismétlő és automata vadász-fegyvereket. — Legjobb minőségű mindelemű golyós, sörös töltények, löszerek.



Szakorvos rendelő vér- és nemibetegek részére. Ezüst salvarsan-oltás!
Rendelés egész nap.
VII., Rákóczi-út 32. sz., I. em. 1. (Rökussal szemben.)

Hungária-drótfonatok
a legolcsóbbak és legtökéletesebbek
Egyedüli gyártója:
Haidekker Sándor
szodronyszövet-, fonat- és kerítésgyára
Budapest, VIII. ker., Üllői-út 48/27. szám.
Árjegyzék ingyen és bérmentve!
Rosszadás ellen kétszer kátrányozott fűkés-szodrony kilója 400 korona.



Dr. Héray Andor
Orsz. Földbirtokrendező Biróság. Által engedélyezett ingatlanforgalmi és üzletértékesítő irodája
Budapest, IX., Rákóczi-utca 11., földszint 1. Törv. bej. cég. (Cégvezető: Daniel Nándor.)

PÁLINKAFŐZŐÜSTÖKET, központi szőpermetezőket, mosóüstöket, valamint tejjagdasági eszközöket héli és rézből készítenek
Személyes Lajos
Nagyvács, észak és gép-üzemeltető Budapest, IX., Rákóczi-utca 34. szám.



Törött kerékpárok
kijavítását, zománcolását és nikkelezését szakértelemmel és olcsón csináljuk
LÁNG J. és FIA
kerékpár nagykereskedők Budapest, József-körút 41. sz.



Megbízható jó minőségű árút a legelőnyösebb árban
vásárolhatnak a tagok a „**HANGYA**” vidéki szövetkezeteiben.
KAPHATÓK: vászon, karton, kanavász, zephir, szövét, kész férfi- és női-ruha, kendő, harisnya, órna, pamut, szabó-kezek, valamint mindelemű rövid-, kézmű-, konfekció- és díszmárkák.

Pálkafőzőüstöket, mosóüstöket és tejjagdasági üstöket stb. vörösrézből, elsőrendű kivitelben raktárról szállít, központi és mezőgazdasági szeszítőüzemek szakszerűen berendez:
Godra Sándor és Fia
rézművesüzeme, Budapest, Gróf Haller-utca 4. sz. Nagyvácsártér közelében. Telefon: József 50-12.



A Magyar Gazdák Biztosító Intézete
a **Gazdák Biztosító Szövetkezete**
Igazgatóság: Budapest, Üllői-út 1.

Vörösréz pálinkafőző-üstök és
vörösréz mosóüstök raktáron mindenféle kivitelben **Máthé András** rézműárúgyár, Ujpest, Károly-utca 11. Nyugatitól B villamossal. Telefon: 140-00.



Kelengyevásznak és chiffonok	méterje K 7000.—
Barchentek	méterje K 11000.—
Mosózeug	méterje K 9000.—
Cibelinek	méterje K 18000.—
Skót szövetek	méterje K 17500.—
Fekendők	darabja K 6000.—
Kötött gyapjúkabát	darabja K 70000.—

Nagy raktár téli cikkekben, u. m.: fej- és nagy posztókendőkben.
Menyasszonyi ruhaselymek nagy választékban.
Nyomdaigazgató: Kohl Ferenc.